

Sygn. akt: III U 1393/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 listopada 2013 r.

Sąd Okręgowy w Ostrołęce III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Grażyna Załęska-Bartkowiak
Protokolant:	starszy sekretarz sądowy Małgorzata Bednarek

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 26 listopada 2013 r. w O.

sprawy z odwołania K. P.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w P.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania K. P.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w P.

z dnia 30.07.2013r. **znak** (...)

orzeka:

1. zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje K. P. prawo do emerytury począwszy od dnia 01.07.2013r.;
2. stwierdza brak odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

Sygn. akt III U 1393/13

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 30.07.2013r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w P. odmówił K. P. prawa do emerytury.

K. P. wniósł odwołanie od tej decyzji. Stwierdził, że w okresach od dnia 21.06.1974r. do dnia 28.02.1983r. i od dnia 01.03.1983r. do dnia 30.11.1990r. pracował w pełnym wymiarze czasu pracy przy obróbce szlifierskiej żeliwa jako ustawiacz, a wykazane okresy są potwierdzone świadectwem wykonywania pracy w szczególnych warunkach z dnia 30.11.2001r. W konkluzji wniósł o uznanie, że jest to praca w szczególnych warunkach i wobec powyższego zachodzą podstawy do przyznania mu prawa do emerytury.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie. Wskazał, że K. P. nie spełnia warunków do przyznania wcześniejszej emerytury, o których mowa w art.184 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, gdyż pomimo osiągnięcia wymaganego wieku emerytalnego 60 lat

i legitymowania się ponad 25-letnim ogólnym stażem pracy, nie posiada wymaganego 15-letniego okresu pracy w szczególnych warunkach.

Przy czym ostatecznie pełnomocnik ZUS pozostawił rozstrzygnięcie do uznania Sądu.

Sąd ustalił i zważył, co następuje:

W dniu 04.07.2013r. K. P. złożył w Oddziale ZUS wniosek o emeryturę z tytułu pracy w warunkach szczególnych. Po rozpoznaniu tego wniosku ZUS uznał, że K. P. osiągnął wymagany wiek emerytalny 60 lat, na dzień 01.01.1999r. legitymuje się on łącznym stażem pracy wynoszącym łącznie 30 lat, 1 miesiąc i 27 dni, lecz nie przepracował 15 lat w szczególnych warunkach.

Organ rentowy nie zaliczył odwołującemu żadnego okresu pracy wykonywanej w szczególnych warunkach.

K. P. urodził się dnia (...) zatem podstawą ubiegania się przez niego o prawo do emerytury jest **art.184** ustawy o **emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń** (tekst jedn. Dz. U. z 2009r., Nr 153, poz.1227 ze zm.) w zw. z **§4** rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07.02.1983r. **w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze** (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.). Zgodnie z tymi przepisami w aktualnym brzmieniu - prawo do emerytury przysługuje ubezpieczonemu urodzonemu po 31.12.1948r., jeżeli:

- osiągnął wiek emerytalny wynoszący 60 lat dla mężczyzn,
- nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego lub złożył wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w OFE, za pośrednictwem Zakładu na dochody budżetu państwa,
- w dniu 01.01.1999r. udowodnił 25-letni okres składkowy i nieskładkowy, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

W przedmiotowej sprawie spór sprowadzał się do rozstrzygnięcia, czy odwołujący zgromadził 15 lat pracy w szczególnych warunkach, a w szczególności czy zachodzą podstawy do zaliczenia do pracy w szczególnych warunkach zatrudnienia od dnia 21.06.1974r. do dnia 30.11.1990r. w (...) sp. z o.o., która przechodziła szereg przekształceń, co miało swe odzwierciedlenie w nazwie tego zakładu pracy.

ZUS nie uznał tego okresu za pracę wykonywaną w szczególnych warunkach, uznając, że w złożonym świadectwie wykonywania pracy w szczególnych warunkach z dnia 30.11.2001r. nie został określony charakter pracy ściśle według wykazu A, działu III, poz. 23 oraz brak jest określenia charakteru ściśle według wykazu A, działu III, poz. 78 z Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983r. Ponadto zdaniem organu rentowego podane przez pracodawcę stanowisko: tokarz, ustawiacz maszyn obróbki skrawaniem oraz ustawiacz maszyn obróbki skrawaniem nie odpowiadają stanowiskom z zarządzenia nr 3 Ministra Hutnictwa i Przemysłu Maszynowego z dnia 30.03.1985r.

Na okoliczność pracy w (...) sp. z o.o. K. P. złożył do ZUS świadectwo pracy z dnia 30.11.2001r., z którego wynika, że był tam zatrudniony w okresie od dnia 21.06.1974r. do dnia 30.11.2001r. jako tokarz, ustawiacz maszyn do obróbki skrawaniem, ustawiacz maszyn i urządzeń (k. 7 a.e.). Nadto odwołujący złożył świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach z dnia 30.11.2001r., z którego wynika, iż w okresach od dnia 21.06.1974r. do dnia 28.02.1983r. (8 lat, 8 miesięcy i 10 dni) pracował w szczególnych warunkach jako tokarz, ustawiacz maszyn obróbki skrawaniem (szlifierki) wymienionym w dziale III, poz. 23, pkt 3 oraz od dnia 01.03.1983r. do dnia 30.11.1990r. (7 lat i 9 miesięcy) pracował w szczególnych warunkach na stanowisku ustawiacz maszyn obróbki skrawaniem (szlifierki) wymienionym w dziale III poz. 78 pkt 6 - na tych stanowiskach stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace obsługi maszyn obróbki żeliwa oraz szlifowanie części skrzyń biegów (k. 9 a.e.).

Z zeznań świadków W. S. (k.19-20), J. P. (k.20) oraz odwołującego K. P. (k. 20) wynika, że odwołujący rozpoczął pracę w (...) na stanowisku operatora maszyn. Pracował na tokarkach rewolwerowych, na wiertarkach i frezarkach.

Zakład pracy specjalizował się w produkcji części do skrzyni biegów, które wykonane były z żeliwa. Dlatego prace odwołującego związane były z obróbką żeliwa. Do obowiązków odwołującego należało wykańczanie odlewu żeliwnego, oczyszczanie go oraz frezowanie. Następnie w (...) W. miała wejść nowa linia produkcyjna części do skrzyni biegów do P. i F.. Odwołujący w związku z tym w 1974r. wyjechał do W. na szkolenie na stanowisko ustawiacza i po odbyciu tego szkolenia wrócił do zakładu z nową linią produkcyjną i z nowymi maszynami. Dzięki ukończonemu szkoleniu, to odwołujący umiał te maszyny uruchomić i ustawić. Od 1975r. był zatem ustawiaczem tych maszyn i tak było do końca jego zatrudnienia, czyli 2001r. Na linii pracowało 25-30 maszyn, które on musiał ustawić, a operatorzy na nich pracowali. Praca ustawiacza polegała na tym, że ustawiał parametry maszyny i pracował na niej dopóty, dopóki nie zaczęła produkować części o pożądanej jakości i parametrach. Dopiero wówczas do pracy na danej maszynie wracał operator. Ponadto, gdy odwołujący nie musiał pracować jako ustawiacz, pracował na przydzielonych mu maszynach - szlifierkach i kombajnach. Wszystkie służyły do obróbki żeliwa. Maszyny, na których pracował, to cztery półautomaty, które wykonywały odkuwki żeliwne i koła zębate rozrządu. Były także dwie frezarki, wiertarki i szlifierki. Maszyny te przeznaczone były do obróbki skrawaniem odlewów, toczenia kół rozrządu w żeliwie oraz szlifowania żeliwa. W późniejszym okresie, gdy zwolniono część operatorów, to ustawiacze musieli pracować jako operatorzy - od początku linii, aż do końca, do wytworzenia gotowego wyrobu.

Nadto z zeznań świadków dodatkowo wynika, że na hali panował hałas, przekraczający dopuszczalne normy, było bardzo duże zapylenie skrawkami żeliwa oraz unosiły się opary.

Sąd dał wiarę zeznaniom świadków i odwołującego się, gdyż korelują one w pełni z dokumentami znajdującymi się w aktach osobowych ze spornego okresu.

Z dokumentów znajdujących się w aktach osobowych wynika bowiem, że K. P. został przyjęty na stanowisko tokarza od dnia 21.06.1974r. Z meldunku o zmianie uposażenia z dnia 21.04.1975r. wynika, że pracował na stanowisku ustawiacza maszyn do obróbki skrawaniem. Przy czym w późniejszych dokumentach jego stanowisko nazywane jest zamiennie: tokarz-ustawiacz (k.10 a.o.) lub ustawiacz maszyn obróbki skrawaniem (k.13) albo ustawiacz maszyn (k.14). Na stanowisku ustawiacza pracował do dnia 30.11.2001r., jednakże jedynie okres do 30.11.1990r. został uznany przez pracodawcę za pracę w szczególnych warunkach. Z meldunku o zmianie uposażenia z dnia 01.12.1990r. wynika, że z dniem 01.12.1990r. odwołujący nadal był ustawiaczem maszyn do obróbki skrawaniem, jednak zmienił Wydział z 1730 na 1707 (k.67 a.o.).

Mając powyższe na uwadze oraz kierując się dodatkowo oceną pracodawcy przy wystawianiu świadectwa pracy w szczególnych warunkach, zdaniem Sądu, do pracy w szczególnych warunkach należy zaliczyć okres zatrudnienia K. P. od dnia 21.06.1974r. do dnia 30.11.1990r. W w/w okresie odwołujący wykonywał prace polegające na oczyszczaniu i wykańczaniu odlewów żeliwnych oraz na szlifowaniu wyrobów metalowych. Prace te zostały wyszczególnione odpowiednio w wykazie A Dziale III, poz. 23 i 78 w/w rozporządzenia, a w Zarządzeniu Nr 3 Ministra Hutnictwa i Przemysłu Maszynowego z dnia 30.03.1985r. w sprawie stanowisk pracy, na których wykonywane są prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w zakładach pracy resortu hutnictwa i przemysłu maszynowego – są to prace wymienione w wykazie A, dziale III, poz.23 pkt 3 i poz.78 pkt 6. Okres ten wynosi 16 lat, 5 miesięcy i 10 dni.

Odwołujący spełnił także pozostałe warunki do uzyskania prawa do emerytury, gdyż zgromadził ponad 25-letni ogólny staż pracy liczony na dzień 01.01.1999r., dnia (...) ukończył 60 lat oraz wraz z wnioskiem o emeryturę złożył wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w OFE, za pośrednictwem Zakładu na dochody budżetu państwa.

Z tych względów Sąd przyznał K. P. prawo do emerytury począwszy od dnia 01.07.2013r., tj. miesiąca, w którym złożył wniosek.

Mając to na uwadze, Sąd zmienił zaskarżoną decyzję na mocy art. 477¹⁴ § 2 kpc.

Stosownie do treści art.118 ust.1 a w/w ustawy – Sąd, orzekając o prawie do emerytury, ma obowiązek stwierdzenia, czy organ rentowy ponosi lub nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania

decyzji i przyznanie tego prawa na etapie postępowania administracyjnego. Sąd uznał, że w przedmiotowej sprawie ZUS nie ponosi takiej odpowiedzialności. Dopiero bowiem szczegółowe postępowanie przed Sądem wykazało, czy odwołujący zgromadził 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Wobec powyższego w tym zakresie Sąd orzekł na mocy **art.118 ust.1 a** w/w ustawy.